Učebné osnovy – všeobecná časť

Základná škola Ármina Vámbéryho s VJM, Hviezdoslavova ulica 2094/2
Dunajská Streda 92 901

Vzdelávacia oblasť	JAZYK A KOMUNIKÁCIA	
Predmet	**Maďarský jazyk a literatúra**	
Ročník	**3.**	
ČASOVÁ DOTÁCIA	**týždenne: 6**	**ročne: 198**

Jazyk a komunikácia

základné literárne pojmy: text, próza, odsek, báseň, verš, rým, strofa, nadpis, hádanka, ľudová rozprávka, pieseň, kapitola

MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Výkonový štandard pre 1. – 3. ročník

Komunikácia a sloh

Žiak vie:

- pri ústnom prejave dodržiavať správnu artikuláciu a výslovnosť, vyjadrovať sa zrozumiteľne a jazykovo správne.
- v ústnom a písomnom prejave používať vhodné jazykové prostriedky.
- pri rozhovore rešpektovať základné komunikačné pravidlá.
- vyžiadať a podávať informácie, tvoriť otázky a reagovať na ne.
- poskytovať informácie o sebe, o svojich každodenných aktivitách.
- porozprávať o svojich zážitkoch, svoje pocity vyjadrovať verbálne aj neverbálne.
- pomocou otázok zostaviť osnovu vypočutého alebo prečítaného príbehu.
- zreprodukovať vypočutý alebo prečítaný veku primeraný text.
- pomocou otázok prerozprávať obsah známych textov.
- na základe ilustrácií alebo otázok tvoriť súvislý text.
- porozprávať krátky príbeh podľa osnovy s dodržaním časovej postupnosti.
- opísať osoby, zvieratá, predmety, ilustrácie – ústne.
- napísať rôznymi spôsobmi krátke súvislé a nesúvislé texty obsahujúce základné informácie.
- napísať krátky príbeh podľa osnovy s dodržaním časovej postupnosti.
- vysvetliť základnú charakteristiku osvojených pojmov z ťažiskového učiva a aplikovať ich pri praktických činnostiach s textom.
- správne napísať tvary malých a veľkých písmen písanej abecedy a arabských číslic.
- správne, čitateľne, úhľadne a primerane rýchlo odpísať jednoduchý písaný text, prepísať jednoduchý tlačený text na písaný, napísať jednoduchý text (aj podľa diktovania alebo pri písaní spamäti).
- podľa predlohy opraví vlastný písomný prejav.

Jazyková komunikácia

Žiak vie:

- vymenovať abecedu, vyhľadať, usporiadať slová podľa abecedy.

Jazyk a komunikácia

- rozlíšiť hlásku od písmena.
- vysloviť, písať a rozlíšiť krátke a dlhé samohlásky a spoluhlásky.
- spájať hlásky do slabík, slabiky do slov, slová do jednoduchých viet a vety do jednoduchých textov.
- členiť jednoduché texty na vety, vety na slová, slová na slabiky a slabiky na hlásky.
- formálne rozlíšiť v slovách slovotvorný základ a prípony.
- v texte formálne identifikovať a rozlišovať osvojené slovné druhy, na základe otázok.
- určiť gramatické kategórie osvojených slovných druhov.
- pri praktických činnostiach s textom aplikovať osvojené pojmy z ťažiskového učiva.
- použiť poznatky o slovných druhoch v písomnom a ústnom prejave.
- tvoriť synonymá a antonymá.
- tvoriť holú a rozvitú vetu a zmeniť holú vetu na rozvitú a naopak.
- rozlíšiť vety podľa obsahu.
- tvoriť vety podľa obsahu a správne ich použiť v súvislom písomnom prejave.

Obsahový štandard

Komunikácia a sloh

Čítanie s porozumením

osvojiť si *techniku hlasného a tichého čítania* a *čítania s porozumením*

prečítať obsahovo a rozsahovo primerane náročné texty s porozumením, prečítať arabské číslice a texty napísané písaným písmom

Počúvanie

spoznať a osvojiť si *elementárne základy techniky aktívneho počúvania reagovať otázkami* na vypočuté texty

reprodukovať texty na základe počúvania

Písomný prejav

osvojiť si *techniku písania*, vytvoriť *elementárne základy zručnosti písomného prejavu a pravopisu*, základné hygienické, pracovné a estetické návyky spojené s písaním, adresa, blahoželanie, pohľadnica, pozdrav, ospravedlnenie, tvorba otázok (žiadosť o informáciu), nápis, nadpis, poznámky, odkaz, oznam, krátke správy – SMS, e-mail; slohové útvary: rozprávanie; osnova, kľúčové slová

Ústny prejav

Príloha č. 1 k Dodatku č. 7 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6.2.2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 a číslom 2015-5129/5980:2-10A0 s platnosťou od 1.9.2015.

Jazyk a komunikácia

osvojiť si techniku reči; poznať, používať komunikáciu, melódia vety: oznamovacia veta, opytovacia veta, rozkazovacia veta, želacia veta, zvolacia veta, pozdrav, oslovenie, predstavenie sa, privítanie, rozlúčenie, prosba, želanie, poďakovanie, ospravedlnenie s vysvetlením, vyjadrenie súhlasu, nesúhlasu blahoželanie, tvorba otázok (žiadosť o informáciu), rozhovor, začiatok a koniec telefonického rozhovoru, obsah (pomocou otázok) reprodukcia, slohové útvary: rozprávanie, opis; osnova, kľúčové slová

Jazyková komunikácia

zvuková rovina: písmená: malé, veľké, písané, tlačené, abeceda, samohlásky (krátke, dlhé) spoluhlásky (krátke, dlhé), arabské číslice, hlásky, slabiky, slová

princípy maďarského pravopisu: uplatnenie princípov pravopisu v rámci osvojeného gramatického učiva: písanie hlásky *j* a *ly* v známych slovách, rozdeľovanie slov, správne používanie diakritických (dĺžeň, dve bodky, dva dĺžne) a interpunkčných (bodka, čiarka, otáznik, výkričník, zátvorka, dvojbodka) znamienok, veľké začiatočné písmená na začiatku viet a vlastných podstatných mien – vlastné mená osôb, zvierat, miest, obcí, štátov, riek, ulíc

lexikálna rovina: slovotvorný základ, prípony, synonymá, antonymá

morfologická rovina: slovné druhy (slovesá – osoba, číslo, prítomný čas; podstatné mená – jednotné a množné číslo, všeobecné, vlastné; prídavné mená – stupňovanie; zámená – osobné, privlastňovacie; číslovky – základné; gramatický člen (a, az, egy) – určitý, neurčitý; príslovky – na základe otázok)

syntaktická rovina: jednoduchá veta, vety podľa obsahu: oznamovacia veta, opytovacia veta, rozkazovacia veta, želacia veta, zvolacia veta

Príloha č. 1 k Dodatku č. 7 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6.2.2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 a číslom 2015-5129/5980:2-10A0 s platnosťou od 1.9.2015.

Jazyk a komunikácia

LITERÁRNA ZLOŽKA
Výkonový štandard pre 1. – 3. ročník

Čítanie a literatúra

Žiak vie:

- pri hlasnom čítaní uplatniť suprasegmentálne javy, správnu artikuláciu, správnu výslovnosť.
- čítať s porozumením nahlas i potichu rôzne druhy veku primeraných textov.
- rozprávať o vypočutom, prečítanom texte.
- poskytovať základné informácie o prečítanom texte.
- orientovať sa v deji rozprávok, poviedok, príbehov.
- určiť vlastnosti postáv a miesto deja z prečítanej rozprávky, príbehu, rozlíšiť hlavnú postavu od vedľajšej postavy.
- veku primerane hodnotiť postavy literárneho diela a určiť ich vzájomný vzťah.

Jazyk a komunikácia

- rozlišuje v texte základné a sekundárne informácie.
- zreprodukovať dej rozprávky, príbehu so zachovaním časovej a logickej postupnosti a s prípadnými obmenami.
- dokončiť začatú rozprávku, príbeh formou rozprávania, dramatizácie resp. ilustrácie.
- veku primerane určiť vzájomný vzťah medzi ilustráciou a obsahom literárneho textu.
- na základe otázok určiť hlavnú myšlienku prečítaného diela.
- zreprodukuje vlastný čitateľský zážitok.
- pri praktických činnostiach s literárnym textom aplikovať osvojené pojmy z ťažiskového učiva.

Obsahový štandard

literárne žánre: vyčítanka, riekanka, hádanka, báseň, žánre ľudovej slovesnosti (rozprávky, riekanky, hádanky, hry, piesne), rozprávka: ľudová, autorská; bájka

štruktúra diela: nadpis, postava, dej; miesto deja, verš**,** strofa**,** odsek**,** kapitola**,** literárna postava: hlavná postava, vedľajšia postava

štylizácia textu: dialóg

metrika: rým, rytmus

všeobecné pojmy: ilustrácia, autor: spisovateľ, básnik; kniha, učebnica, noviny, čitateľ/divák; knižnica, text**,** časopis (detský), bábkové divadlo, bábka, poézia, próza, divadelná hra, televízia, rozhlas, film, hlavná myšlienka

Hodnotenie prospechu:

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2011.
Žiaci 1 – 4. ročníka sú hodnotení klasifikáciou.

(1) Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

1 – výborný,

2 – chválitebný,

3 – dobrý,

4 – dostatočný,

5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný)
Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)
Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)
Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)
Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)
Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov,

hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.